

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 629
van **RIK DAEMS**
datum: 1 april 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Arseenfabriek Bocholt - Bodemsanering

Het geval van de oude arseenfabriek in Bocholt heeft in de loop der jaren nogal wat stof doen opwaaien. Het was een van de eerste markante gevallen van bodemsanering. Er werd jaren gerechtelijk geprocedeerd.

1. Hoeveel gerechtsgedingen zijn er in dit dossier gevoerd? Graag de data, de naam van de rechtbank of Hof en het resultaat.
2. Werden de saneringswerken uitgevoerd? Door wie? Tegen welke prijs?
3. Wat is de nabestemming van het terrein?
4. Wat is de toestand nu?

ANTWOORD

op vraag nr. 629 van 1 april 2015

van **RIK DAEMS**

1. Hieronder vindt u het gevraagde overzicht.

- Tegen de beslissingen van de Vlaamse Regering van 20 december 1989 tot ambtshalve sanering en van 18 december 1991 tot gunning van de ambtshalve saneringswerken aan THV Soils-Dapemo-Dredging werd een verzoekschrift tot schorsing en nietigverklaring ingesteld door Eikenaar Consoorten. Bij arrest van de Raad van State van 12 juni 1992 werd dit verzoekschrift afgewezen.
- Bij ministerieel besluit van 13 januari 1992 werd de OVAM gemachtigd om onmiddellijk te verwerven bij wege van onteigening. Eikenaar Consoorten stelde een verzoekschrift tot schorsing in voor dit besluit. Op 24 september 1992 volgde de uitspraak van de Raad van State. Eikenaar deed afstand van haar vordering.
- In het kader van het onteigeningsbesluit van 31 januari 1992 en het gemotiveerd besluit van de Vlaamse Regering van 30 juli 1992 tot bekrachtiging van de beslissing tot ambtshalve sanering werd een burgerlijke procedure ingesteld door Eikenaar Consoorten. Bij vonnis van de vrederechter te Bree van 21 september 1992 werd de onwettigheid van het onteigeningsbesluit uitgesproken en werd verbod tot toegang uitgesproken onder verbeurte van een dwangsom.
- Eikenaar Consoorten diende een verzoekschrift tot nietigverklaring in bij de Raad van State tegen het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juli 1992 en de bij dit besluit gevoegde begeleidende brief van 17 augustus 1992, waarin aan de OVAM opdracht werd gegeven over te gaan tot de onmiddellijke ambtshalve sanering van de terreinen van de voormalige arseenfabriek te Bocholt, en waarbij de OVAM gemachtigd werd om deze percelen te onteigenen en om een beroep te doen op de Rijkswacht om zich onmiddellijk toegang te verschaffen. De Raad van State oordeelde bij arrest van 6 maart 1997 dat er geen reden was tot vernietiging van het besluit van de Vlaamse Regering tot ambtshalve sanering, noch van het ministerieel besluit. Deze uitspraak volgde nadat een prejudiciële vraag was gesteld aan het Arbitragehof (het huidige Grondwettelijk Hof). Het Arbitragehof oordeelde bij arrest van 14 juli 1994 dat het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juli 1992 geen schending inhield van artikel 21, §2, c) van het Afvalstoffendecreet. Tegen dit arrest van de Raad van State werd een procedure voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gestart tegen België (federaal – Ministerie van Justitie). Deze procedure werd op 30 april 2002 beëindigd omdat het Hof besliste dat het verzoek onontvankelijk was.
- In verband met de toegang op het terrein werd een kortgedingprocedure geïnitieerd door Eikenaar Consoorten. De beschikking van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren in kortgeding op 20 juli 1992 hield in dat er geen uitvoerbare administratieve beslissing was.
- In het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juli 1992 werd een burgerlijke procedure ingesteld door Eikenaar Consoorten. Het ging hierbij om een bezitsvordering met verzoek voor dringende voorlopige maatregelen te treffen. De vrederechter van Bree sprak op 21 augustus 1992 een verbod uit ten aanzien van de OVAM voor toegang tot het terrein, dit in afwachting van de uitspraak van de Raad van State. Door de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren werd dit vonnis bevestigd op 6 september 1993. Op 28 januari 1999 oordeelde de vrederechter dat er uitwerking was van het tussengekomen arrest en dat er geen hindering meer was voor de OVAM om toegang tot het terrein te hebben in het kader van haar ambtshalve optreden. Door Eikenaar nv werd hoger beroep aangetekend tegen

deze uitspraak bij de rechtbank van eerste aanleg te Tongeren. Dit hoger beroep staat op de bijzondere rol.

- Door Eikenaar Consoorten werd een tweede burgerlijke procedure ingesteld rond bezitsvordering, dit in navolging van het bevel tot ontruiming van het terrein (conform het vonnis van de vrederechter van 28 januari 1999). De vrederechter van Bree oordeelde op 21 oktober 1999 dat de OVAM alle maatregelen moest kunnen nemen die nodig zijn voor de ambtshalve sanering. Tegen dit vonnis tekende Eikenaar nv eveneens beroep aan. Deze procedure is eveneens verwezen naar de bijzondere rol.
- Op 20 juli 1993 dagvaardde de OVAM de betrokken partijen met het oog op recuperatie van haar kosten in het kader van haar ambtshalve optreden (procedure ten gronde AR/93/1075/A). Deze procedure is op dit moment nog lopende.
- Bij de beslagrechter van Tongeren diende Eikenaar Consoorten een verzet tegen dwangbevel in (verbeurdverklaring van dwangsom). Bij vonnis van de beslagrechter van 23 november 1995 werd het bevel tot betaling zoals betekend op 30 maart 1994 teniet gedaan. Tegen deze uitspraak werd incidenteel beroep aangetekend op 26 januari 1996. De zaak werd verwezen naar de bijzondere rol en is nog hangende.
- In het kader van de bouwvergunningsprocedure voor de asfaltplant is een correctionele procedure gevoerd. Bij beslissing van de Correctionele Rechtbank te Tongeren van 6 september 1998 werden de heren Theophiel en Luc Eikenaar veroordeeld (bevel herstel in oorspronkelijke staat) (Notitienummer 63/1049 N 92). Tegen deze uitspraak werd hoger beroep ingesteld bij het Hof van Beroep te Antwerpen. Bij arrest van 17 april 2008 werd de strafvordering t.a.v. Eikenaar vervallen verklaard wegens verjaring. De burgerlijke vordering van de OVAM werd niet ontvankelijk verklaard.
- Eikenaar Consoorten stelde een verzoekschrift in tot nietigverklaring van artikel 2, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 1998 (lijst ambtshalve bodemsaneringen) waarvan de uitvoering door de OVAM in de loop van 1998 zal worden voortgezet of begonnen. De Raad van State verwierp dit beroep bij arrest van 22 juni 2006 (nr. 160.426).
- Daarnaast waren er ook nog 4 andere Raad van State-dossiers van 2001 van Reppel Invest lopende. Deze dossiers handelen over een terrein dat grenst aan de site van de vroegere arseenfabriek. Het betreft beroepen tegen vier afzonderlijk genomen beslissingen van 19 april 2001 tot aanwijzing als historische verontreinigde grond waar bodemsanering moet plaatsvinden van telkens één perceel waarvan Reppel Invest de eigenaar is. In elk dossier is de juridische problematiek dezelfde. De Raad van State verwierp deze beroepen bij arresten van 27 november 2008 (nr. 188.231 - 188.232 - 188.233 - 188.234).
- Er is een dossier van 2002 waarbij twee zaken voor de Raad van State werden samengevoegd. De nv Eikenaar, Theophiel Eikenaar, Jeanne Eikenaar en Luc Eikenaar vorderen hier de nietigverklaring van het besluit van de Afdeling Milieuvergunningen van 26 maart 2002 waarbij beslist werd dat het administratief beroep dat de verzoekers indienden tegen twee beslissingen van de OVAM van 13 februari 2002, onontvankelijk is. In deze beslissingen werden enerzijds voorzorgsmaatregelen opgelegd op de voormalige terreinen van de Oude Arseenfabriek te Reppel-Bocholt en anderzijds voorwaarden vastgesteld tot teruggave van de controle over de terreinen aan de eigenaars. In beide zaken kwam een arrest tussen op 4 november 2010. In het kader van de voorzorgsmaatregelen werd het besluit vernietigd (nr. 208.696) en met betrekking tot de teruggave van het terrein werd het beroep verworpen (nr. 208.697). Met betrekking tot de voorwaarden tot teruggave van de controle van het terrein was er al een arrest tussengekomen op 4 december 2008 (nr. 188.461) waarbij de beslissing van de OVAM werd vernietigd.
- Op 30 juli 2013 werden de OVAM, het Vlaamse Gewest en de gemeente Bocholt gedagvaard door nv Eikenaar en de consoorten Eikenaar voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel. De vordering strekt tot veroordeling tot integrale

schadeloosstelling wegens feitelijke onteigening en wegens langdurige onteigeningsdreiging. Deze procedure is nog hangende.

2. De sanering van de fabrieksterreinen werd uitgevoerd door de THV Soils nv, Dapemo nv, Dredging International nv. Deze sanering heeft 1.559.843 euro gekost.
3. De terreinen zijn op het gewestplan aangeduid als industriegebied.
4. De terreinen zijn momenteel braakliggend.